

Inleiding

Voegen vormen een belangrijk onderdeel in historisch metselwerk. Ze bepalen niet alleen in grote mate het uiterlijk van het metselwerk, maar spelen ook in technische zin een belangrijke rol. En hoewel het principe van voegwerk eenvoudig is kan er in de praktijk veel mis gaan bij herstelwerkzaamheden. Zo kan een voeg onnodig te sterk worden gereinigd. Ook een verkeerde materiaalkeuze of een foutieve uitvoeringstechniek kan grote gevolgen hebben voor de gevel. In dit infoblad is informatie te vinden over zaken die spelen bij het herstel van historisch voegwerk en het belang van het toepassen van de URL 4006.

Wat houdt de Uitvoeringsrichtlijn Historisch voegwerk in?

In de richtlijn wordt nauwkeurig omschreven hoe herstelwerkzaamheden van schades en onderhoudswerkzaamheden aan historisch voegwerk moeten worden uitgevoerd. Daarbij wordt het volgende onderscheid gemaakt: 1- Eisen aan de voorbereiding (inclusief opname); 2- Eisen aan de juiste samenstelling van de toe te passen voegspecie; 3- Eisen aan de uitvoering.

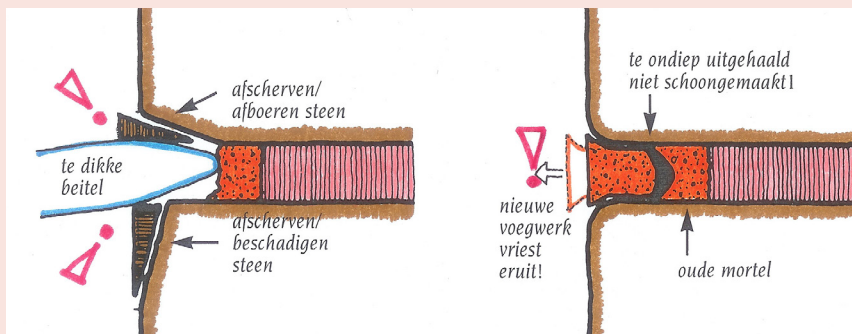
Wat is belangrijk bij herstel?

1. Het correct verwijderen van een voeg

Hoewel het uithalen van een voeg in eerste instantie een relatief eenvoudige klus lijkt, kan dit in de praktijk tot meerdere problemen leiden.

Twee voorbeelden:

- 1- Het uithakken met een te dikke beitel kan leiden tot beschadigingen van de baksteen, inclusief de 'bakhuid' (zie afbeelding).
- 2- Het te ondiep uithakken van de voeg waardoor de nieuwe voeg technisch gezien niet duurzaam hersteld kan worden.

2. Het toepassen van de juiste voegspecie

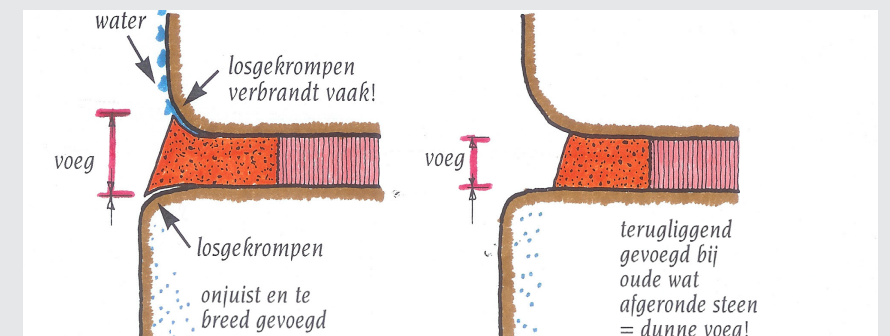
De voegen van historisch metselwerk zijn doorgaans gemaakt op basis van kalk. Tegenwoordig worden de voegen meestal gemaakt op basis van cement. Cementvoegen zijn doorgaans harder, minder waterdoorlatend en minder flexibel dan voegen op basis van kalk. Bij gebruik van een harde cementvoeg in historisch metselwerk kan de vochtthuishouding in de gevel worden ontregeld. Zo kan bij een harde voeg in combinatie met een harde steen een opeenhoping van vocht ontstaan in de voeg. Bij vorst kunnen de voegen dan kapot vriezen, met alle gevolgen van dien (zie foto).

3. Het correct aanbrengen van een voeg

Het correct aanbrengen van een voeg is zowel vanuit esthetische als technische eisen van belang.

- 1- Bij een te ver naar buiten gevoegde voeg kan het vocht via de krimpnaad tussen de voeg en het metselwerk komen. Bij vorst kan de voeg dan kapotvriezen (zie afbeelding).
- 2- Ook het gevelbeeld zal bij een te ver naar buiten gevoegde voeg compleet veranderen.
- 3- Voor een goede hechting van de voeg is ook een schone ondergrond en een juist vochtgehalte vereist. Het bepalen van het juiste vochtgehalte vraagt veel praktijkervaring.

Hoe goed herstel te garanderen?

Historisch voegwerk is wezenlijk anders dan modern voegwerk. Daarom verdient het aanbeveling bij herstelwerkzaamheden een erkende aannemer het werk te laten uitvoeren. Een overzicht van erkende aannemers is te vinden op de website van de ERM (<https://www.stichtingerm.nl/bedrijven>). Mocht uw aannemer niet erkend zijn, dan is kennis van en werken volgens de URL 4006 een vereiste voor een gegarandeerd goed herstel. De URL bevat een compleet overzicht van alle eisen waar bij het herstel van historisch voegwerk aan moet worden voldaan. De URL is gratis te downloaden van de ERM-website (<https://www.stichtingerm.nl/richtlijnen/url4006>).